

Zväz obchodu SR

1. Slovenskí obchodníci nesúhlasia so zálohovaním PET obalov

Bratislava, 8. augusta 2019 - Zväz obchodu SR (ZO SR) a jeho členovia radia ochranu životného prostredia medzi priority svojej činnosti. Viaceré odporúčania i právne úpravy Európskej komisie a Ministerstva životného prostredia SR (MfP SR), ktoré môžu obchodníci ovplyvniť, uskutočnia v predstihu. V terajšom období ide najmä o používanie plastových tašiek, jednorazových plastových obalov, ochranu ovzdušia využívaním najmodernejších technických zariadení akými sú napríklad chladiace a mraziace prístroje s minimálnou spotrebou energie a alternatívne obalové materiály. Iniciatívne hľadajú možnosti aby ušetrili životnému prostrediu a zabránili rozširovaniu škodlivých látok a pomôcok.

Práve z opatrení na ochranu životného prostredia má byť zálohovanie PET nápojových obalov. NR SR už prijala návrh príslušného zákona do svojej agendy a uskutočnilo sa prvé čítanie. Koncom tohto mesiaca (august) budú o návrhu rokovať príslušné výbory NR SR a následne majú poslanci na zasadnutí parlamentu, ktoré začína 10. septembra o tomto návrhu diskutovať a prípadne nový zákon schváliť.

„Zastavme, prosím, túto nehoráznosť a nezmysel!“ apeloval prezident ZO SR Martin Katriak. Práve členovia Zväzu obchodu poukázali už pred vyše 15 rokmi (v r. 1993) na potrebu riešiť neprimerane a neúmerne veľký objem PET obalov, predovšetkým tých, v ktorých výrobné spoločnosti ponúkali svoje produkty a obchodníci ich v týchto obaloch ponúkali spotrebiteľom. Ide najmä o PET fľaše. V uvedenom prípade sa o možných riešeniach problému, vrátane regulovaného zberu PET obalov a spôsoboch tohto zberu veľa diskutovalo. Do rozhovorov bolo zapojené MfP SR, výrobcovia, obchodníci a Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS). Zapojili sa aj ochranné organizácie, z ktorých najaktívnejší boli predstavitelia zo spoločnosti Priatelia Zeme, čo pripomenul genézu vývoja tejto problematiky Katriak. Po náročných diskusiách, do ktorých sa odbornými analytickými materiálmi zapojila aj akademická obec, vplyvom ZMOSu a obchodníkov MfP SR napokon rozhodlo, že zber PET obalov sa bude vykonávať formou separovaného zberu. Uvažovalo sa aj o zálohovaní PET obalov. Vzhľadom na jasnú komplikovanosť tohto spôsobu, vysoké náklady so zavedením, neúmerne veľké zaťaženie výroby a obchodu, strata komfortu zákazníkov a iné okolnosti (napr. možná úprava cien v súvislosti so zavedením tohto spôsobu zberu), bolo zálohovanie zamietnuté, čo pokračoval.

Drvivá väčšina miest a obcí dnes úspešne zbiera PET obaly formou separovaného zberu. Podľa údajov MfP SR sa dnes takto zozbiera približne 62% PET obalov, podľa údajov ZO SR je to asi 69% obalov. Náklady s tým spojené znášajú predovšetkým výrobcovia.

Podľa legislatívy EÚ sa má do roku 2029 recyklovať 90% PET obalov. MfP SR v návrhu stanovuje ciele návratnosti obalov z plastov takto: v roku 2022 - 60%, v roku 2023 najmenej vo výške 70% a od roku 2024 najmenej vo výške 90%. Jasný, nepochopiteľný a šukáľkový prístup ministerstva k naplneniu EÚ legislatívnej zásadou tzv. goldplatingu.

MfP SR k tejto problematike zaalo verejnú odbornú diskusiu a na úrovni vedenia ministerstva sa doteraz uskutočnili 2 takéto podujatia. Na prvom stretnutí minister životného prostredia László Solymos informoval o analýzach uskutočnených k tejto problematike. Hlavné, k týmto analýzám v tom sa nemali prístup ani výrobcovia, ani obchodníci. Navyše, takmer jednoznačne boli zamerané na zdôvodnenie zavedenia zálohovania. Požiadali sme ministra, aby bola uskutočnená aj analýza doterajšieho zberu separovaním. Doteraz na takúto analýzu čakáme! Uviedol 1. viceprezident ZO SR Pavol Končiak. Dodnes nie je jasné, kto organizoval túto anketu a kto boli respondenti.

Nechápeme rozhodnutie MfP SR zlikvidovať v súčasnosti rozbehnutý spôsob zberu PET obalov - ktorý sa ešte dá vylepšiť - a zaviesť od samého začiatku nie o nové, ktorého dopady a nákladovosť budú zrejme neprimerane vysoké, pokračoval Končiak. Poukazuje sa na to, že zálohovanie funguje v 8 krajinách EÚ, pričom ako hlavný príklad súčasného zberu formou zálohovania je spomínané Litovsko. Treba však spomenúť aj to, že 20 krajín EÚ nepovažuje spôsob zberu zálohovaním za vhodný a dobrý. Napríklad naši susedia, Rakúsko a Nemecko, jednoznačne odmietajú zálohovanie, dodal.

MfP SR argumentuje, že v ankete, ktorú k tejto problematike ministerstvo uskutočnilo, 86% opýtaných vyjadrilo súhlas so zavedením zálohovania. Otázkou by však bolo potrebné korektné dodanie informácií o súvisiacich problémoch. Nebude prekážkou vysoká nákladovosť? Nebude prekážkou rozbeh a zavedenie nového systému, keď už starý funguje dobre? Nebude prekážkou strata komfortu zákazníka a možné dopady na ceny? Nebude prekážkou možná degradácia obchodu na smetisko pod dohľadom prísnych veterinárov a hygienikov? Toto všetko občan nevedel a nemohol zistiť, keď mal odpovedať na jednoduchú položenú otázku.

Keďže dnes v SR separujeme už viac ako 62% PET fliačiek, do prípadného naplnenia cieľov EÚ - a obchodníci súhlasia, že ho treba naplniť, avšak rozumne a vecne - tak chýba 28%. Podľa analýzy Inštitútu environmentálnej politiky bude týchto 28% stáť 80 mil. EUR (údaj z roku 2018). Dnes však už vieme, že to bude okolo 100 mil. EUR. Paradoxom je, že v analýze sa konštatuje, že príjmom zálohového systému bude aj 15 mil. EUR za nevybrané zálohy (!?!). Pre zavedenie tohto systému bude potrebné zriadiť centrálnu zberovú továrňu, bude potrebné nakúpiť a inštalovať príslušné technológie a ich servis. Takisto bude potrebné vykonať v mnohých prípadoch ďalšie úpravy priestorov v obchodoch, zaviesť fungujúcu - podčiarkujeme fungujúcu! - logistiku zberu vyzbieraných PET fliačiek, vysvetlil Končiak. V súvislosti s úpravou priestorov v obchodoch bude potrebné tiež vyhovieť požiadavkám veterinárov a hygienikov. Bude potrebné prijať nových pracovníkov a to nielen v obchodoch, ale v celom systéme. A to všetko preto, aby sme namiesto zlepšovania fungujúceho systému separovaného zberu (62%) išli od nuly, dodal.

K problematike sa na úrovni povinných zástupcovia viacerých dotknutých spoločností zo strany výrobcov a obchodu, kde sa všetci zúčastnení zhodli na postoji, v ktorom nesúhlasia so zálohovaním PET obalov a ponúkli riešenie vo forme posilnenia a zefektívnenia súčasného systému triedeného zberu a separovaného zberu.

Aj keď spomenuté analýzy o dopade zavedenia nového systému na spotrebiteľa a priamo nehovoria, treba jednoznačne poukázať, že bude narušený komfort zákazníka, poukázal na

al-íu okolnos súvisiacu so zálohovaním Pavol Kon-tiak. ōJednak tým, ũe bude plati zálohu, ale aj skuto nos ou, ũe ve ká vā -ina obchodov, v ktorých si nápoje baleen v plastoch zakúpi, nebude ma povinnos tieto spätne prebera a tak bude nútený nosi ich do vzdialenej-ích obchodov. Treba spomenú , ũe PET f a-e budú musia by isté, nepo-kodené, s pôvodnou etiketou. A to zrejme nebude také jednoduchéö, pokra oval. ōTo ufl nehovoríme o tom, ũe spotrebite nepôjde vraca jednu f a-u, ale s vrecom na chrbte ich bude vraca viacej a môũe prís k nedorozumeniam pri preberaní.ö

al-í bonbónik: samotná analýza plánuje zisk z neodovzdaných PET flia-, ke ufl záloha bolazaplatená, vo vý-ke viac ako 11 mil. EUR. To je slu-nos , o?

Minulý mesiac nás Ministerstvo ũivotného prostredia informovalo, ũe súhlasí s dodato nou európskou da ou vo vý-ke 381 miliónov EUR, ktorú majú v rokoch 2021-2027 zaplati slovenskí výrobcovia a obchodníci!

Namiesto úplne zbyto ného a drahého systému zálohovania jednorazových obalov odporú ame rie-i skuto né problémy odpadového hospodárstva na Slovensku, najmä:

- Vylep-i systém separovaného zberu
- Viac zainteresova ob anov na separovaní odpadov
- Prija stratégiu eliminácie mikroplastov v ũivotnom prostredí.

2. Eliminácia 1 a 2 centových mincí

Zväz obchodu SR na alej navrhuje zru-i pouũívanie jedno- a dvojcentových mincí pri platení v hotovosti, ke ũe sektor obchodu sa neustále stretáva s problémami pri operáciách s týmito platidlami.

Obchodné prevádzky jednak ve mi za afluje samotná manipulácia s týmito mincami, av-ak ove a závaũnej-ie aũkosti a vysoké náklady sú spojené predov-etkým s odovzdávaním mincí do komer ných bánk, kde poplatky dosahujú neprimeranú vý-ku aũl do hodnoty vý-ky samotného vkladu. Najvypuklej-ie je to v prípade 1c mincí, kde odovzдание 100 ks mincí býva spoplatnené poplatkom aũl 1 EUR, t.j. prakticky celou hodnotou vloũených mincí.

Vo viacerých ũenských -tátoch EÚ boli tieto drobné mince vyradené z obehu, o ve mi prispelo k zjednodu-eniu operácií s hotovos ou.

Zväz obchodu SR zárove navrhuje, aby sa pouũívanie 1c a 2c mincí výhradne obmedzilo aj moũnos ou zaokrúh ova výslednú hodnotu nákupu (nie ceny jednotlivých poloffiek).

Národná banka Slovenska a Ministerstvo financií SR uvaũujú aj s moũnos ou tzv. spotrebite ského zaokrúh ovania, t.j. v prospech zákazníka. V takom prípade by sa kone ná suma nákupu kon iaca do 4c zaokrúhlila nadol na ō0ö, 5 c zostane 5c, od 6 do 9 c by sa zaokrúhlila nadol na 5c.

3. Obchodníci nespôsobujú rast cien!

Zväz obchodu SR v plnom rozsahu odmieta nedávne stanovisko Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o tom, že za rastom cien potravín sú obchodníci.

Je neakceptovateľné, aby obchodníci neustále dvíhali ceny na úkor dodávateľov aj spotrebiteľov. Som presvedčená o tom, že na taký dramatický rast cien potravín nie je dôvod. Naopak, je tu dostatočne veľký priestor na to, aby boli dodávatelia lepšie zaplatení a zároveň zákazníkovi by nemuseli platiť pultové ceny, čo vyhlásila pred niekoľkými dňami ministerka Gabriela Matechná.

Nerozumieme tejto rétorike a považujeme ju za nekompetentnú. Informácie týkajúce sa cien potravín jednoznačne hovoria o náraste svetových cien potravín, ktoré majú viaceré objektívnych príčin (nepriaznivé počasie v Ázii, africký mor ošpaných, atď.). K tomu sa pridávajú slovenské špeciality: prudký nárast cien práce, nárast cien energií a pohonných hmôt, rekreačné príplatky, ktoré sú ďalším objektívnym faktorom ovplyvňujúcim plošný rast cien. Teda nie obchodníci, ale vyššie uvedené skutočnosti sú dôvodom rastu cien potravín.

Ďalšie informácie:

sekretariát ZO SR, tel.: 02/58 233 224, 02/58 233 226, e-mail: sekretariat@biznis.sk, gs@biznis.sk
Marek Brinzík, NATUR-PACK, +421 908 193 632, e-mail: brinzik@naturpack.sk